

TALEPAPIR

Ministeren for fødevarer,
landbrug og fiskeri

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål

Samrådsspørgsmål C

”Ministrene bedes i et åbent samråd uden bagkant redegøre for de politiske, juridiske- og miljømæssige aspekter i minksagen, herunder om nedgravningen af mink.”

Svar

Tak for spørgsmålet.

Jeg skal gøre opmærksom på, at jeg primært kan svare inden for mit eget ministeriums ressort.

Jeg vil gerne, inden jeg kommer nærmere ind på selve samrådsspørgsmålet understrege den alvorlige sammenhæng, problemstillingen indgår i.

Konsekvenserne af Covid-19 spredning i hele samfundet er dybt alvorlige. Vi står som samfund i Danmark og globalt i en meget alvorlig sundhedskrise, der har betydet omfattende konsekvenser for os allesammen.

De seneste tal er 846 døde og knap 82.000 smittede som følge af Covid-19 bare i Danmark. Krisen trækker store ressourcer i vores sundhedssystem, og har betydet store ændringer i vores hverdag og rammerne for vores liv og mulighed for at omgås og arbejde i hele samfundet.

Og selv om vi – sammenlignet med mange andre lande – er lykkedes med at holde smittespredningen på et nogenlunde rimeligt niveau, taler tallene deres tydelige sprog: Krisen er ikke ovre endnu.

Mange brancher, og rigtig mange mennesker, er blevet hårdt ramt. Det er en krise, som vi skal i gennem sammen, som samfund. Vi skal derfor gøre alt, hvad vi kan, for at standse smittespredningen.

Det er i dét lys, vi skal se dagens samråd.

Den 3. november besluttede regeringen, at alle mink i Danmark skulle aflives. Beslutningen blev truffet ud fra et hensyn til folkesundheden og på baggrund af en ny og skærpet risikovurdering fra Statens Serum Institut af 3. november.

Statens Serum Institut anførte i risikovurderingen:
Jeg citerer:

”Tilstedeværelsen af et omfattende reservoir af virus i mink indebærer en alvorlig trussel mod folkesundheden, idet virus spredes fra dyr til mennesker. Risikoen for mutationer gør denne risiko særlig alvorlig.”

Af Statens Serum Instituts risikovurdering fremgår, at en fortsat minkavl under en igangværende COVID-19 epidemi indebærer en betydelig risiko for folkesundheden, herunder for mulighederne for at forebygge COVID-19 med vacciner. Regeringen måtte konstatere, at de hidtil gennemførte tiltag i

forhold til smitte blandt mink ikke havde givet den ønskede effekt.

Dansk Veterinær Konsortium – et samarbejde mellem Statens Serum Institut og Københavns Universitet - rådgiver Fødevarestyrelsen i veterinære anliggender. Dansk Veterinær Konsortium har i deres epidemiologiske udredning om COVID-19 smittede minkfarme konkluderet, at de mutationer, som man har set i mink med COVID-19 kan føre til svækket immunitet og manglede respons på en fremtidig vaccine.

Aflivningen af mink har været en meget omfattende og logistisk udfordrende opgave, som skulle løses på kortest mulig tid af hensyn til folkesundheden. Vi var i en situation, hvor hastigheden af aflivningerne havde førsteprioritet for at begrænse risikoen for yderligere smittespredning mest muligt.

Beslutningen om at nedgrave en del af de mange mink blev truffet, fordi vi stod i helt ekstraordinær situation, da det stod klart, at der skulle bortskaffes en meget stor mængde døde mink på meget kort tid. Status er, at der er blevet aflivet godt 11 millioner mink fra smittede besætninger eller besætninger inden for 7,8 km. fra de smittede farme. Det svarer til omkring 33.000 tons mink, der har skullet bortskaffes.

Det blev vurderet - og er fortsat vurderingen - at det var den eneste mulige måde hurtigt og forsvarligt at bortskaffe så mange aflivede mink.

Allerede den 4. november stod det klart, at der ikke var kapacitet til at bortskaffe det store antal aflivede mink via de normale kanaler.

Forarbejdningsvirksomheden DAKA, som aftager døde mink til forarbejdning, har aftaget gennemsnitlig ca. 450 tons mink pr. dag og har ikke haft mulighed for at øge kapaciteten yderligere.

Der blev også indgået aftaler med en række affaldsforbrændingsanlæg om at aftage ikke-smittede mink fra besætninger i sikkerhedszonen omkring de smittede besætninger.

Da der ikke var tilstrækkelige forarbejdnings- og forbrændingsmuligheder, besluttede Miljø- og Fødevareministeriet, herunder Miljøstyrelsen og Fødevarestyrelsen, derfor at afdække mulige arealer for nedgravning.

Som I er bekendt med, er der nu to nedgravningssteder: Ved Karup og ved Holstebro.

Status på nedgravningerne er, at begge nedgravningssteder blev lukket for tilførsel henholdsvis den 25. og den 27. november.

I alt er der gravet 1.875 meter render i Karup og 2750 meter render i Holstebro. Det er estimeret, at der i Karup er nedgravet ca. 5.500 tons mink i renderne, mens estimatet for Holstebro er ca. 5.000 tons mink.

Nedgravningerne er foretaget af Forsvaret på forswarets arealer. Den praktiske operation er styret og koordineret via den Nationale Operative Stab – NOST – i Rigspolitiet.

Beslutningen om at nedgrave de mange mink blev som sagt truffet, fordi vi stod i en helt ekstraordinær situation: Der har skullet bortskaffes omkring 33.000 tons døde dyr så hurtigt som overhovedet muligt af hensyn til smitterisikoen.

Der var, som sagt, ikke kapacitet til at bortskaffe alle de aflivede mink af de sædvanlige kanaler. Det var ikke en option at lade de døde mink fra farmene i risiko-zonerne ligge indtil de kunne blive afhentet og bortskaffet i DAKA eller på forbrændingsanlæg.

Minkene skulle væk. Og i situationen var vurderingen, at var nedgravning den eneste mulighed.

Nedgravningen af minkene er sket med hjemmel i loven: I medfør af bekendtgørelse nr. 1567 af 5. november 2020 om tilladelse til nedgravning af pelsdyr i henhold til Lov om Hold af Dyr. Og i medfør af bekendtgørelse nr. 1569 af 6. november

2020 om nedgravning af pelsdyr efter Miljøbeskyttelsesloven.

Kunne det have været gjort mere hensigtsmæssigt?
Ja, det kunne det.

Der kunne have været en større inddragelse af de lokale myndigheder i områderne omkring nedgravningspladserne.

Og ved nedgravningsstedet i Holstebro er dele af de gravede render under 300 meter fra Boutrup sø. Det er efter hvad jeg forstår ikke i sig selv et miljømæssigt problem. Men det er udtryk for, at det – af hensyn til folkesundheden - gik så hurtigt med nedgravningen, at de involverede myndigheder ikke fik afstemt alle detaljer i forbindelse med udgravningerne.

Jeg forstår til fulde, den utryghed, det skaber blandt de lokale borgere, når man ser billeder af mink, der kommer op af jorden på nedgravningsområderne.

Når mink 'popper op' af jorden, er det en effekt af forrådnelsesprocessen. Når det sker, bliver de gravet ned igen et nyt sted. Det er forventningen, at den proces vil ophøre relativt hurtigt.

Fødevarestyrelsen har også sørget for, at en mindre mængde, endnu ikke tildækkede mink, som lå tæt ved Boutrup Sø, er blevet flyttet til en grav længere

væk fra søen. Og Fødevarestyrelsen og Miljøstyrelsen er nu i gang med at afklare hvilke løsninger, der ellers kan bringes i spil.

Jeg vil gerne understrege, at myndighederne fortæller, at hverken de nedgravede mink eller de mink, der er kommet op af jorden, udgør en sundhedsfare i forhold til COVID-19 - hverken nu eller på længere sigt.

Det rokker selvfølgelig ikke ved, at de billeder, vi har set i pressen har påvirket os alle, og der er derfor nu stor fokus på at håndtere problemet med det samme.

Vi har i mandags holdt en teknisk gennemgang for Folketingets medlemmer om nedgravningerne. Som jeg nævnte der, har jeg bestilt et beslutningsgrundlag i Fødevarestyrelsen om forskellige alternative muligheder for bortskaffelse, af de nedgravede mink. Det er regeringens klare ønske, at minkene graves op igen, hvis det overhovedet er muligt.

Når jeg har modtaget det beslutningsgrundlag, vil jeg indkalde Folketingets partier til en politisk drøftelse af, hvordan situationen fremadrettet håndteres bedst, mest sikkert og på den tryggest mulige måde.

Regeringens prioritet i sagen har været hurtigst muligt at eliminere en sundhedsrisiko. Nu har vi tid til at overveje, hvordan vi fremadrettet får håndteret

situationen bedst muligt i forhold til sundhed, i forhold til sikkerhed, og i forhold til miljøet.

Status på lovforslaget

I forhold til hjemmel til aflivningen af alle mink i landet, vil jeg her gentage, hvad min forgænger allerede har sagt. Da beslutningen om aflivning blev truffet var der ikke hjemmel til at påbyde, at aflive mink uden for risiko-zonerne.

Beslutningen om at alle mink skulle aflives blev truffet ud fra et hensyn til at sætte ind hurtigt over for en meget klar risikovurdering om en alvorlig sundhedsrisiko med potentiale til at forværre den pandemi, vi allerede står i.

Det ændrer ikke ved, at vi burde have kommunikeret klart og tydeligt, at der først skulle skabes lovhjemmel, inden det kunne påbydes at aflive mink uden for zonerne. Det har min forgænger allerede beklaget og undskyldt, og det kan jeg kun bakke op om.

Regeringen har fremsat lovforslag L 77 om aflivning af, og midlertidigt forbud mod, hold af mink.

Ved lovens vedtagelse skabes den fornødne hjemmel til et midlertidigt forbud i 2021 mod hold af mink.

Som konsekvens af forbuddet mod hold af mink i 2021 skal alle mink aflives.

En hjørnesten i lovforslaget er også at skabe hjemmel til at udbetale erstatning og compensation til minkavlerne og de berørte følgeerhverv.

Minkavlerne skal selvfølgelig have fuld erstatning for det tab, de har lidt ved at skulle aflive deres dyr og ved at skulle indstille deres virksomhed. Det siger sig selv, og det skal der ikke herske tvivl om.

Og jeg vil gerne rette en tak til minkavlerne for det ansvar, og det samfundssind, de har vist midt i en for dem dybt ulykkelig situation.

Det har jeg selv haft lejlighed til at sige til minkavlerforeningens formand, Tage Pedersen, på et møde og ved en efterfølgende telefonsamtale. Og også i forbindelse med traktordemonstrationen i Hjørring i sidste weekend, hvor jeg talte med flere af de demonstrerende landmænd, blandt andre flere minkavlere.

Minkavlerne har gentagne gange i forløbet pointeret, at det for dem først og fremmest har handlet om folkesundheden. Og de har med deres handling vist, at det ikke blot var ord. Det skylder vi dem alle en stor tak for.

For aflivningen af mink var nødvendig af hensyn til folkesundheden. Det var den, da beslutningen blev truffet i sidste måned. Og det er den stadigvæk.

Risikovurderingen fra sundhedsmyndighederne var klokkeklar.

Kunne vi have håndteret situationen bedre? Ja, det kunne vi. Det tror jeg, alle kan se, og det har redegørelsen fra sidste måned også vist.

Nu skal vi have lovgrundlaget på plads. Vi skal have erstatningen til minkavlerne og følgeerhverv på plads. Og vi skal have håndteret problemstillingen med de nedgravede mink i risiko-zonerne.

Afslutningsvis vil jeg igen understrege den alvorlige sammenhæng denne ulykkelige og tragiske sag indgår i: Corona-virus er en trussel mod sundheden i hele vores samfund. For regeringen handler det først og sidst om at sikre folkesundheden.

Tak for ordet.